

CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA I SOCIJALNOG STARANJA

IZVJEŠTAJ O JAVNOM DUGU CRNE GORE 31.12.2021. GODINE

Mart, 2022. godine

Sadržaj

Uvod	5
1. Stanje duga na kraju 2021. godine	6
2. Kretanje državnog duga u toku 2021. godine	8
2.1 Parametri kvaliteta duga	8
2.2 Spoljni dug	10
2.3 Domaći dug	11
3. Otplata duga	12
4. Dug lokalne samouprave	13
5. Kretanje državnih garancija tokom 2021. godine	16
Aneks I Spoljne državne garancije u milionima eura	14
Aneks II Domaće državne garancije u milionima eura	19
Tabela 1 Stanje duga na dan 31.12.2021. godine	6
Tabela 2 Servisiranje državnog duga u 2021. godini u mil. eura	13
Tabela 3 Konsolidovani dug lokalne samouprave u mil.eura	13
Tabela 4 Pregled garancija lokalne samouprave	11
Grafik 1 Kretanje državnog i javnog duga Grafik 2 Neto državni i javni dug	6
Grafik 3 Odnos spoljnog i domaćeg duga	8
Grafik 4 Valutna struktura državnog duga	8
Grafik 5 Kamatna struktura državnog duga	9
Grafik 6 Kretanje efektivne ročnosti duga u periodu 2017-2021.god.....	5
Grafik 7 Kretanje realne podnerisane prosječne kamatne stope u periodu 2016-2021.god.	9
Grafik 8 Najveći ino kreditori u 2021. godini	6
Grafik 9 Stanje nepovučenih sredstava, u mil. eura	11
Grafik 10 Struktura unutrašnjeg duga	12
Grafik 11 Odnos konsolidovanog unutrašnjeg i spoljnog duga lokalne samouprave	14
Grafik 12 Državne garancije u mil. Eura	16

Uvod

Zakonska regulativa koja se odnosi na pitanje javnog duga Crne Gore definisana je odredbama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Sl. list Crne Gore“, br.20/14, 56/14, 70/17, 4/18, 55/18, 66/19, 70/21 i 145/21).

Javni dug je, u skladu sa pomenutim Zakonom, definisan kao dug centralnog i lokalnog nivoa, odnosno opšteg nivoa države. Centralni nivo države su državni organi i organi državne uprave, pravna lica i privredna društva koja pretežno pružaju usluge od javnog interesa, koja su pod upravljačkom kontrolom i najvećim dijelom finansirana od države. Lokalni nivo su organi opštine, pravna lica i privredna društva koja pretežno pružaju usluge od lokalnog interesa i koja su pod upravljačkom kontrolom i najvećim dijelom finansirana od opštine.

Shodno odredbama Zakona, državnim dugom upravlja Ministarstvo finansija i socijalnog staranja koje vodi i evidenciju o postojećem dugu države, uzetim dugoročnim i kratkoročnim pozajmicama i datim garancijama.

Nadležni organ u opštini vodi evidenciju o postojećem dugu opštine, uzetim dugoročnim i kratkoročnim pozajmicama i datim garancijama, i o tome kvartalno izvještava Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, u roku od 30 dana od isteka kvartala.

Ministarstvo finansija i socijalnog staranja objedinjava evidenciju o javnom dugu u godišnji izvještaj o javnom dugu koji se objavljuje u roku od 90 dana od isteka fiskalne godine.

1. Stanje duga na kraju 2021. godine

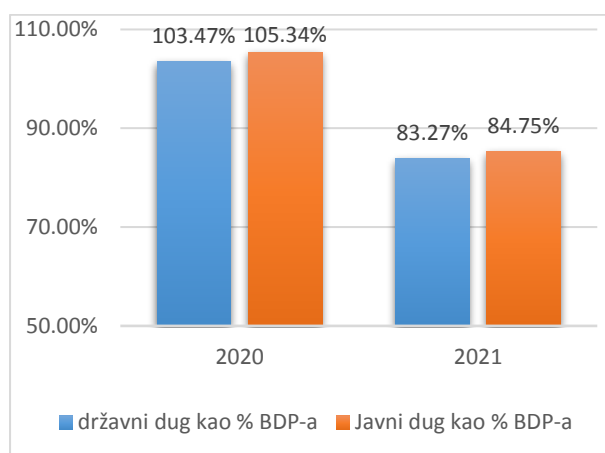
Stanje javnog duga na kraju 2021. godine, u odnosu na kraj 2020. godine karakteriše značajno smanjenje, kako u apsolutnom iznosu, tako i u odnosu na BDP.

Naime, ukupan javni dug Crne Gore, na dan 31.12.2021. godine, iznosi **4.162,79** miliona eura, odnosno **84.75%** BDP-a¹.

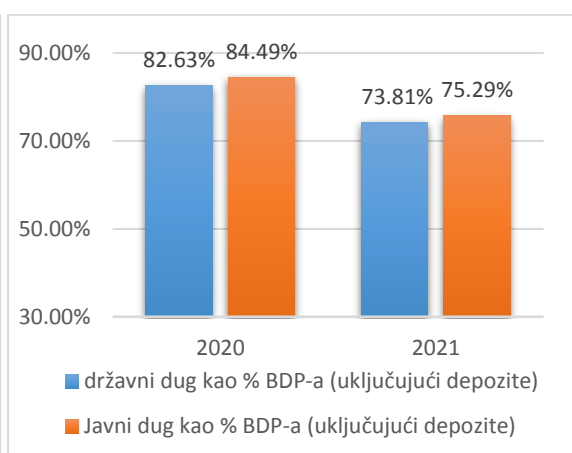
Uzimajući u obzir depozite Ministarstva finansija i socijalnog staranja, (uključujući i 38.477 unci zlata), a koji su, na kraju 2021. godine, iznosili 464,83 miliona eura, neto javni dug Crne Gore, na dan 31.12.2021. godine, iznosi **3.697,96** miliona eura, odnosno **75,29%** BDP-a.

Uporedni prikaz kretanja bruto i neto javnog duga na kraju 2020. i 2021. godine može se vidjeti na graficima 1 i 2.

Grafik 1 Kretanje državnog i javnog duga

Grafik 2 Neto državni i javni dug

Pregled stanja duga po kreditorima, na 31.12.2021. godine dat je u Tabeli br. 1

Tabela 1 Stanje duga na dan 31.12.2021. godine

Kreditor	Stanje duga u mil. eura	Stanje duga u % BDP-a	BDP* u mil. eura 4.911,6	
			% učešće u spoljnjem/unutrašnjem dugu	% učešće u javnom dugu
Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD)	186.75	3.80%	5.06%	4.49%
Pariski klub Povjerenica	63.15	1.29%	1.71%	1.52%
Međunarodna Asocijacija za razvoj (IDA)	17.79	0.36%	0.48%	0.43%
Evropska investiciona banka (EIB)	101.23	2.06%	2.74%	2.43%
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	50.53	1.03%	1.37%	1.21%
Banka za razvoj Savjeta Evrope (CEB)	66.17	1.35%	1.79%	1.59%
Evropska Komisija	60.00	1.22%	1.63%	1.44%
Njemačka banka za razvoj (KFW)	37.03	0.75%	1.00%	0.89%
Mađarski zajam	0.44	0.01%	0.01%	0.01%
Poljski zajam	3.45	0.07%	0.09%	0.08%
Francuski kredit - NATIXIS	1.33	0.03%	0.04%	0.03%

¹ Prema podacima Monstata, preliminarni BDP za 2021. godinu iznosi 4.911,6 miliona eura.

Credit Suisse Banka	30.00	0.61%	0.81%	0.72%
Kineska Exim Banka	690.98 ²	14.07%	18.73%	16.60%
Instituto del credito oficial (ICO) - Španski kredit	1.59	0.03%	0.04%	0.04%
Banka Intesa	6.67	0.14%	0.18%	0.16%
IFAD	2.79	0.06%	0.08%	0.07%
Sindicirani zajam-OTP -Erste Group-Zagrebačka banka	16.20	0.33%	0.44%	0.39%
Export Development Canada EDC - Helikopteri	10.62	0.22%	0.29%	0.26%
HAPOALIM – oklopna vozila	16.89	0.34%	0.46%	0.41%
Instrumentni brzog finansiranja - MMF	74.87	1.52%	2.03%	1.80%
Sindicirani zajam - PBG	250.00	5.09%	6.78%	6.01%
Sindicirani zajam – PBG 2	250.00	5.09%	6.78%	6.01%
EUROBOND	1,750.00	35.63%	47.45%	42.04%
Ukupno spoljni dug	3,688.48	75.10%	100.00%	88.61%
Stara devizna štednja	10.35	0.21%	2.58%	0.25%
Obaveze po osnovu obeštećenja	79.35	1.62%	19.76%	1.91%
Kredit kod poslovnih banaka	130.74	2.66%	32.56%	3.14%
Zaostale penzije	1.90	0.04%	0.47%	0.05%
Domaće obveznice - GB24	92.44	1.88%	23.02%	2.22%
Domaće obveznice - GB26	50.00	1.02%	12.45%	1.20%
Pravna lica i privredna društva	36.76	0.75%	9.15%	0.88%
Ukupno unutrašnji dug	401.54	8.18%	100.00%	9.65%
Ukupno državni dug	4,090.02	83.27%		98.25%
Dug lokalne samouprave	72.77	1.48%		1.75%
Ukupno javni dug	4,162.79	84.75%		
Depoziti	464.83	9.46%		
Ukupno državni dug, uključujući depozite	3,625.19	73.81%		
Javni dug, uključujući depozite	3,697.96	75.29%		

² Imajući u vidu da je zaključena hedžing transakcija za kreditni aranžman sa Exim Kina bankom na period od 14 godina, sa obaveznim prekidom nakon 2 godine, od momenta realizacije transakcije do isteka druge godine, stanje hedžovanog duga prema Exim Kina banci izražavaće se po ugovorenom kursu od EUR/USD 1,18, dok će se nehedžovani dio prikazivati po srednjem kursu CBCG na dan izvještavanja.

2. Kretanje državnog duga u toku 2021. godine

Ukupan državni dug (bez depozita), na 31.12.2021. godine, iznosio je 4.090,02 miliona eura, ili 83,27% BDP-a. Ukupan državni dug uključujući depozite, na kraju 2021. godine, iznosio je 3.625,19 miliona eura ili 73,81% BDP-a. Spoljni dug iznosio je 3.688,48 miliona eura, odnosno 75,10% BDP-a, dok je unutrašnji dug iznosio 401,54 miliona eura, odnosno 8,18 % BDP-a.

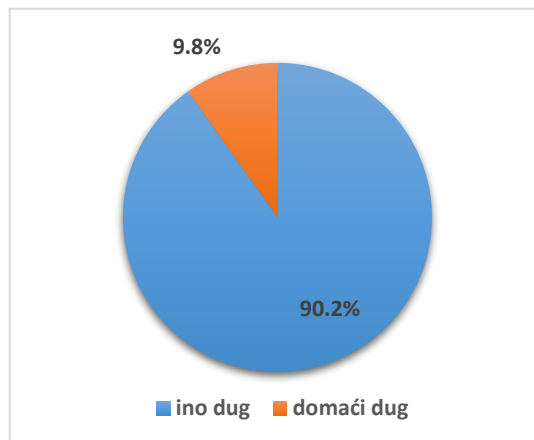
U stanje državnog duga uključen je i dio duga lokalne samouprave, u iznosu od 41,87 miliona eura, po osnovu ugovora za koje je Ministarstvo finansija i socijalnog staranja zaključilo sa međunarodnim kreditorima, i dalje prosljedilo opštinama u obliku transfernih zajmova.

U odnosu na kraj 2020. godine, došlo je do smanjenja državnog duga u ukupnom iznosu od 240,81 miliona eura, što je rezultat smanjenja spoljnog duga za 146,79 miliona eura, i smanjenja domaćeg duga za 94,02 miliona eura. Do smanjenja spoljnog duga došlo je prije svega usled otplate duga po osnovu Euroobveznica emitovanih 2016. godine u iznosu od 227,45 miliona eura, kao i drugih kreditnih aranžmana zaključenih sa ino kreditorima opisanim u odeljku 2.1. Spoljni dug. Domaći dug je smanjen u najvećoj mjeri usled otplate državnih zapisa u iznosu od 41,70 miliona eura i glavnice po osnovu kratkoročnih i dugoročnih kredita u iznosu od oko 43,61 miliona eura.

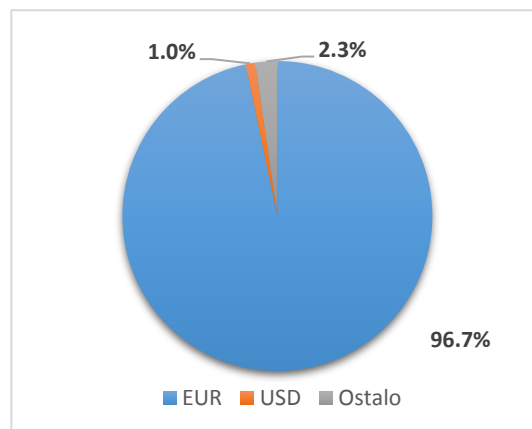
2.1 Parametri kvaliteta duga

Crna Gora je u julu 2021. godine zaključila aranžman unakrsnog valutnog svopa vezano za kreditni aranžman sa Exim Kina bankom i tom prilikom je izvršena konverzija dolarskog duga sa Exim Kina bankom, u iznosu od oko 818 miliona američkih dolara što je imalo značajan uticaj na valutnu strukturu duga. Naime, u odnosu na kraj 2020. godine kada je učešće eurskog duga iznosilo 82,6% ukupnog duga, na dan 31.12.2021. godine je isto značajno uvećano i 96,7% duga je u domaćoj valuti, odnosno eurima.

Grafik 3 Odnos spoljnog i domaćeg duga

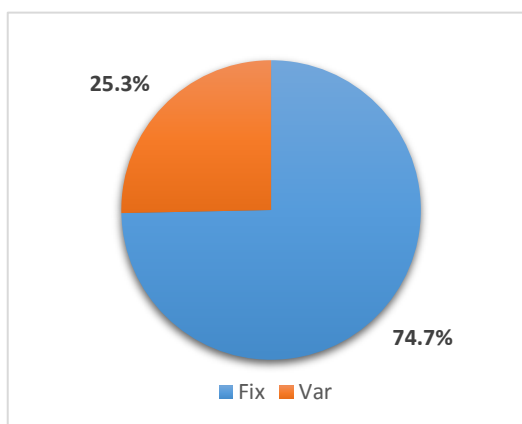

Grafik 4 Valutna struktura državnog duga

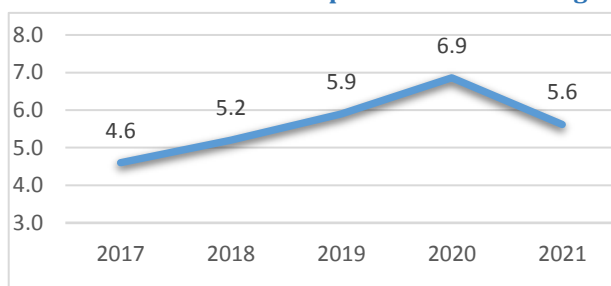
Grafik 5 Kamatna struktura državnog duga

Sa aspekta kamatne stope, kreditni portfolio je stabilan imajući u vidu dominantno učešće zaduženja po fiksnoj kamatnoj stopi, dok su zaduženja sa varijabilnom kamatnom stopom uglavnom vezana sa EURIBOR, koji bilježi negativne vrijednosti.

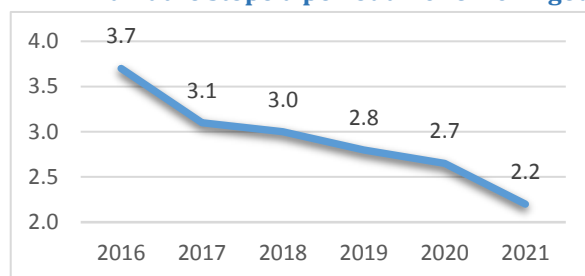
Grafik 6 Kretanje efektivne ročnosti duga u periodu 2017-2021.god.

Kada je u pitanju prosječna ročnost duga, i pored toga što istorijski pokazuje trend rasta (rast sa 5,2 godine, koliko je iznosila na kraju 2018. godine, na 5,9 godina koliko je iznosila na kraju 2019. godine, do 6,9 koliko je iznosila na kraju 2020. godine), na kraju 2021. godine je smanjena na 5,6³ godina. Na skraćivanje prosječne ročnosti duga, uticala je činjenica da u toku 2021. godine nije bilo zaključivanja novih kreditnih aranžmana.

Grafik 7 Kretanje realne ponderisane prosječne kamatne stope u periodu 2016-2021.god.

Struktura državnog duga na kraju 2021. godine ima realnu ponderisanu prosječnu kamatnu stopu od 2,2%, što znači da je trošak zaduživanja smanjen za 0,5 procentnih poena u odnosu na kraj 2020. godine. Na smanjenje kamatne stope uticala je činjenica da je Crna Gora, u martu 2021. godine, izvršila otplatu duga po osnovu euroobveznica iz 2016. godine u iznosu od 227,45 miliona eura, čija je kamatna stopa bila 5,75%, kao i usled realizacije hedžing aranžman putem kojeg je došlo do značajnog smanjenja kamatne stope za hedžovani dio duga prema Exim Kina banci sa 2% na 0,88%.

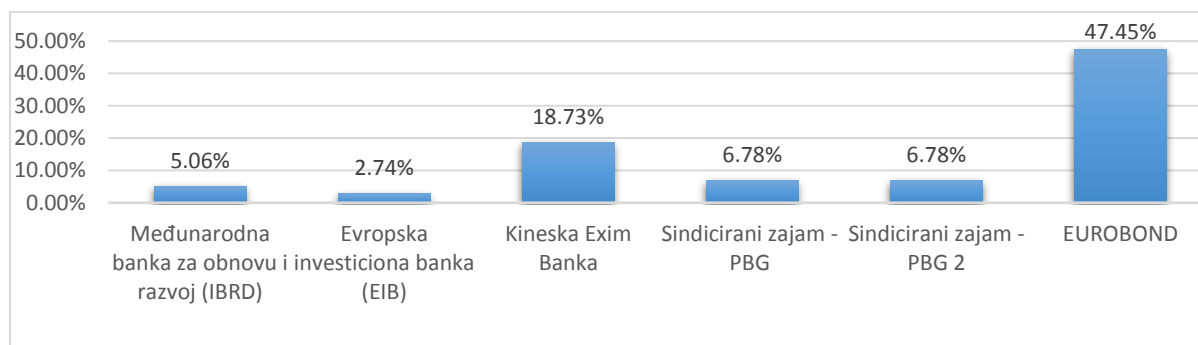

³ Navedeno stanje državnog duga ne uključuje dug po osnovu zaostalih penzija i pravnih lica i privrednih društava, u ukupnom iznosu od 38,67 miliona eura.

2.2 Spoljni dug

Spoljni dug na kraju 2021. godine iznosio je **3.688,48** miliona eura, odnosno **75,10%** BDP-a.

Grafik 8 Najveći ino kreditori u 2021. godini, % učešća u ukupnom spoljnjem dugu

Tokom 2021. godine nije bilo zaključenja novih kreditnih aranžmana imajući u vidu da nije bilo potrebe za dodatnim zaduživanjem.

Međutim, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja-MFSS je u, u cilju unapređenja valutne strukture portfolija duga i obezbjeđivanja od valutnog rizika, u julu 2021. godine sprovelo hedžing transakciju sa četiri renomirane svjetske banke, sa kojima je zaključen aranžman unakrsnog valutnog svopa. Tom prilikom izvršena je konverzija dolarskog duga prema Exim Kina banci, koji je na dan realizacije transakcije iznosio oko 818 miliona američkih dolara, prema ugovorenom kursu EUR/USD od 1,18, i dogovorena je fiksna prosječna ponderisana kamatna stopa od 0,88% koja se plaća na neizmireni dio duga konvertovanog u eure po pomenutom kursu.

Unakrsni valutni svop se realizuje tako što će između banaka i MFSS vrši razmjena gotovinskih tokova na način što banke dostavljaju MFSS dolarski iznos glavnice i kamate, obračunate po stopi od 2%, prema amortizacionom planu koji MFSS ima sa Exim Kina bankom, dok će Crna Gora plaćati bankama glavnice kredita u eurima konvertovanu po ugovorenom kursu EUR/USD od 1,18, uvećanu za iznos eurske kamate obračunate na neizmireni dio eurskog duga po stopi od 0,88%. Pomenuti dolarski iznos MFSS po prijemu prosleđuje Exim Kina banci u skladu sa dinamikom otplate originalnog kredita.

Navedeni hedžing aranžman zaključen je na period od 14 godina, sa obaveznim prekidom nakon dvije godine. U skladu sa tim, stanje duga prema Exim Kina banci će se tokom trajanja hedžing aranžmana prikazivati u eurskoj protivvrijednosti prema kursu EUR/USD ugovorenom u hedžing aranžmanu, kako je prikazano u tabeli br.1.

Tokom 2021. godine, iz već zaključenih aranžmana angažovana su kreditna sredstava, u ukupnom iznosu od 176,45 miliona eura i to:

- Iz kredita sa kineskom Exim bankom, za projekat "Finansiranje autoputa Bar-Boljare (Smokovac – Mateševo), u iznosu od 50.9⁴ miliona eura;
- Za projekte Svjetske banke, u iznosu od 18,34 miliona eura;
- Za projekte iz kredita Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), u iznosu od 16,21 miliona eura;
- Za projekte iz kredita KfW banke, u ukupnom iznosu od 9,00 miliona eura;

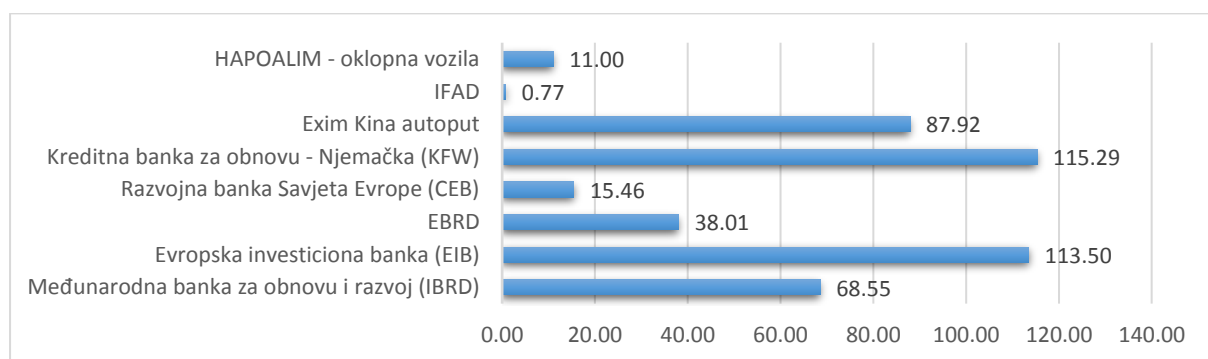
⁴ Prema kursu na dan 31.12.2021. godine

- Za projekte iz kredita sa Razvojnou bankom Savjeta Evrope (CEB), u ukupnom iznosu od 36,87 miliona eura;
- Za projekat iz kredita sa IFAD-om, u iznosu od 0,66 miliona eura;
- Za projekat iz kredita sa Agencijom za razvoj izvoza Kanade (EDC), u iznosu od 1,49 miliona eura.
- Za projekat iz kredita sa Hapoalim bankom, u ukupnom iznosu od 12,98 miliona eura;
- Povlačenje druge tranše po zajmu Evropske Komisije, u iznosu od 30,00 miliona eura;

Otplata spoljnog duga u 2021. godini izvršena je u iznosu od 352,29 miliona eura, što se odnosi na otplatu spoljnog duga po osnovu kreditnih zaduženja kod međunarodnih kreditora.

Na narednom grafiku prikazani su podaci o stanju nepovučениh sredstava prema kreditorima, po osnovu kreditnih aranžmana kod kojih nisu angažovana (povučena) sva ugovorena sredstva.

Grafik 9 Stanje nepovučениh sredstava, u mil. eura

Prema postojećem stanju spoljnog duga, zaduženje kod međunarodnih finansijskih institucija (Svjetska banka i njene afilijacije – IBRD, IDA, zatim Pariski klub, EIB, EBRD, CEB, Evropska komisija, KfW i IFAD) iznosi oko 11,92% BDP-a, dug po bilateralnim (mekim) zajmovima (ugovori sa Vladom Mađarske, Poljske, Francuske, Španije, Kineska Exim banka, Export Development Canada EDC – Helikopteri, Izraelska Hapoalim banka) iznosi oko 14,77% BDP-a, dok dug po osnovu kreditnih aranžmana za potrebe finansiranja budžeta (Eurobond, Credit Suisse, Banka Intesa, OTP banka i Zagrebačka banka, Sindicirani zajam – PBG, MMF) iznosi oko 48,41% BDP-a.

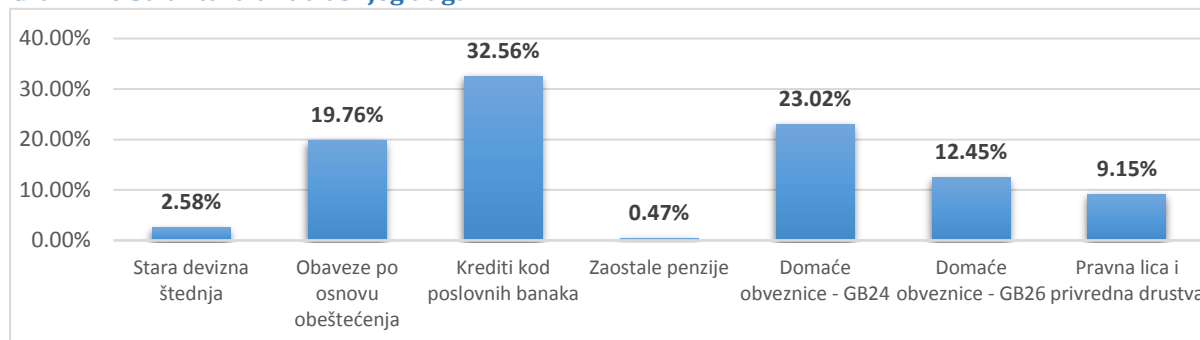
U iznos spoljnog duga nijesu uključene obaveze po osnovu neriješenih dužničko-povjerilačkih pitanja prema Libiji i Kuvajtu u visini od oko 1% BDP-a. Dug prema vladama ovih zemalja Crnoj Gori je pripao po osnovu raspodjele nealociranog duga (5,88% od 38% za Srbiju i Crnu Goru), i shodno Sporazumu o pitanjima sukcesije iz Beča 29. juna 2001. godine rješava se usaglašenim stavovima u okviru Komiteta za podjelu finansijske aktive i pasive bivše SFRJ. Crna Gora je u 2021. godini sa Republikom Slovačkom zaključila Ugovor o poravnanju potraživanja i izmirenju obaveza Crne Gore po osnovu duga iz perioda bivše SFRJ. Imajući u vidu da je u 2019. godini sa Češkom Republikom zaključila sporazum sa istom namjenom, na ovaj način su obaveze Crne Gore po osnovu nealociranog duga bivše SFRJ, na klirinškim računima uredno izmirene.

2.3 Domaći dug

Domaći dug na kraju 2021. godine iznosi **401,54** miliona eura, odnosno **8,18%** BDP-a.

Domaći dug najvećim dijelom čini dug po osnovu restitucije, domaćih obveznica GB24 i GB26, i dugoročnih kredita uzetih kod domaćih komercijalnih banaka. U stanje domaćeg duga uključen je i dug pravnih lica i privrednih društava koja pretežno pružaju usluge od javnog interesa. Tabela 2 prikazuje najveće domaće obaveze prema rezidentima.

Grafik 10 Struktura unutrašnjeg duga

Kreditne linije kod poslovnih banaka se odnose na dugoročne kredite, zaključene u periodu prije i u toku 2020. godine. Domaći dug po osnovu kratkoročnih, revolving kredita je otplaćen u toku 2021. godine. Dug po osnovu kredita kod domaćih komercijalnih banaka se smanjio za 43,61 miliona eura, što je rezultat redovne otplate duga.

Tokom 2021. godine nije bilo zaključivanja novih kreditnih aranžmana.

Ukupna obaveza po osnovu obeštećenja (restitucije), na kraju 2021. godine, iznosi oko 79,35 miliona eura što je za 4,17 miliona manje nego na kraju 2020. godine, kada je ova obaveza iznosila 83,52 miliona eura. Smanjenje iznosa duga po osnovu restitucije je bilo u iznosu od oko 4,70 miliona eura, a uzrokovano je otplatom redovne rate restitucije u iznosu od oko 2,30 miliona eura i plaćanjem carine i poreza u visini od oko 2,40 miliona eura, dok je s druge strane došlo do povećanja duga po osnovu novih rješenja tokom 2021. godine u visini od oko 0,52 miliona eura. Stanje duga po ovom osnovu bilježi blagi pad iz perioda u period, međutim, posebno treba napomenuti da dug po ovom osnovu bilježi i povremeni rast zbog donošenja novih rješenja o povraćaju oduzetih imovinskih prava.

Dug po osnovu domaćih obveznica odnosi se na obveznice emitovane tokom 2019. godine, sa rokom otplate od pet i sedam godina. Po ovom osnovu dug se tokom 2021. godine nije mijenjao imajući u vidu da nije bilo otplate glavnice po ovom osnovu.

U toku 2021. godine izvršena je otplata dijela duga za deviznu štednju u iznosu od oko 0,14 miliona eura. Takođe, tokom godine je izvršena otplata duga po osnovu državnih zapisa, u iznosu od 41,70 miliona eura.

Ukupna otplata domaćeg duga po osnovu kredita i državnih zapisa u toku 2021. godine, iznosila je 85,31 miliona eura⁵.

U stanje domaćeg duga uključen je i dug pravnih lica i privrednih društava koja pretežno pružaju usluge od javnog interesa, koja su pod upravljačkom kontrolom i najvećim dijelom finansirana iz budžeta države, u iznosu od oko 36,77 miliona eura. U iznos pomenutog duga najvećim dijelom uključen je dug Željezničke infrastrukture u iznosu od oko 32,00 miliona eura, Željezničkog prevoza u iznosu od oko 4,61 miliona eura, duga Radio televizije Crne Gore u iznosu od oko 0,16 miliona eura i drugi.

3. Otplata duga

U toku 2021. godine izvršena je otplata državnog duga po osnovu glavnice rezidentima i nerezidentima, kao i otplate obaveza iz prethodnog perioda, u ukupnom iznosu od 440,04 miliona

⁵ Nije uključena otplata duga po osnovu restitucije, stare devizne štednje, pravnih lica i zaostalih penzija.

eura. Od navedenog, izvršena je otplata glavnice rezidentima u iznosu od 85,31 miliona eura, prvenstveno usled otplate duga po osnovu državnih zapisa, u iznosu od oko 41,70 miliona eura i duga po osnovu kratkoročnih i dugoročnih kredita u iznosu od oko 43,61 miliona eura. Otplata glavnice nerezidentima iznosila je 352,29 miliona eura, što uključuje i otplatu duga po osnovu euroobveznica iz 2016. godine u iznosu od 227,45 miliona eura. Otplata duga iz ranijeg perioda po osnovu stare devizne štednje iznosi 0,14 miliona eura.

Otplata kamata, rezidentima i nerezidentima iznosi 113,92 miliona eura. Od pomenutog iznosa, izvršena je otplata kamate rezidentima u iznosu od 10,40 miliona eura, od čega se najveći dio odnosi na otplatu kamate za kredite kod domaćih banka, dok je otplata kamate nerezidentima iznosila 103,52 miliona eura i prvenstveno se odnosi na obaveze po osnovu kamata za euroobveznice.

Struktura otplate je prikazana u narednoj tabeli.

Tabela 2 Servisiranje državnog duga u 2021. godini u mil. eura

Budžetska pozicija	2021
4611 - Otplata glavnice rezidentima	85.31
4612 - Otplata glavnice nerezidentima	352.29
4630 - Otplata obaveza iz prethodnih godina – stara devizna štednja	0.14
4630 - Otplata obaveza iz prethodnih godina – restitucija	2.30
Ukupna otplata glavnice	440.04
4161 - Otplata kamate rezidentima	10.40
4162 - Otplata kamate nerezidentima	103.52
Ukupna otplata kamate	113.92
4622 - Otplata garancija	7.71
UKUPNO	561.67

4. Dug lokalne samouprave

Konsolidovani dug opština iznosi oko 114,64 miliona eura, prema podacima dostavljenim od strane opština za kraj 2021. godine, kao i prema podacima Ministarstva finansija i socijalnog staranja, što je za oko 5,12 miliona eura manje nego na kraju 2020. godine.

Dug lokalnih samouprava prikazan je na dva načina:

- Kroz stanje državnog ino duga uključen je dug opština po ugovorima koje je potpisala Vlada Crne Gore sa ino kreditorima, a sa opštinama potkreditne sporazume, u iznosu od oko 41,87 miliona eura (iznos povučenih, neotplaćenih sredstava);
- kroz stanje duga lokalne samouprave, u iznosu od oko 72,77 miliona eura.

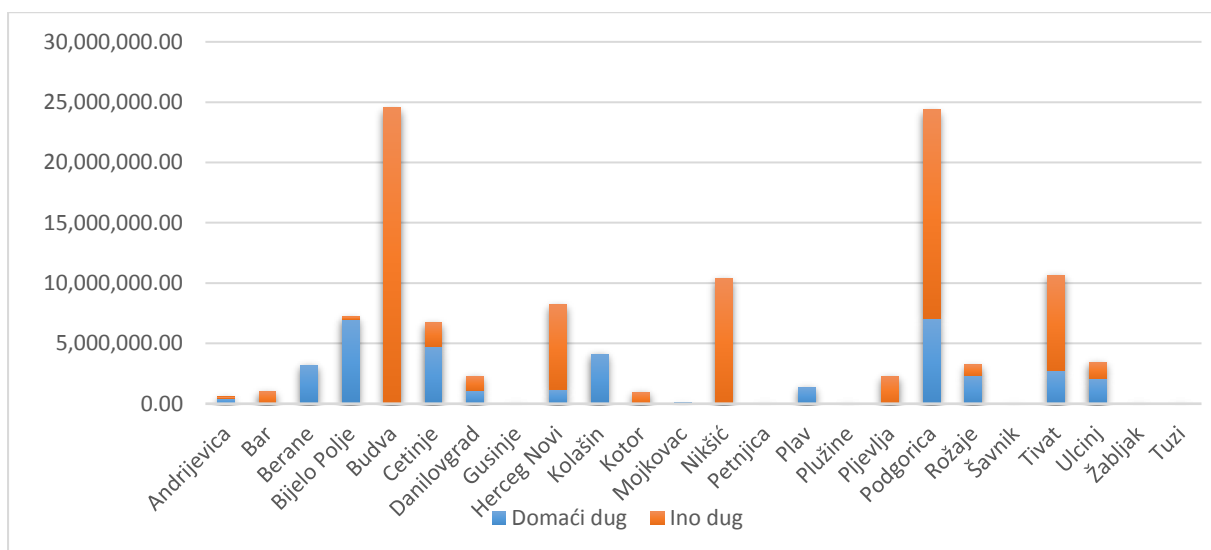
U nastavku slijedi tabela konsolidovanog duga lokalne samouprave:

Tabela 3 Konsolidovani dug lokalne samouprave u mil.eura

Grad	Domaći dug	Ino dug	Ukupno
Andrijevića	0.47	0.10	0.57
Bar	0.00	1.03	1.03
Berane	3.18	0.00	3.18
Bijelo Polje	7.01	0.22	7.23
Budva	0.00	24.52	24.52
Cetinje	4.77	1.95	6.72

Danilovgrad	1.11	1.18	2.29
Gusinje	0.00	0.00	0.00
Herceg Novi	1.20	7.00	8.21
Kolašin	4.09	0.00	4.09
Kotor	0.00	0.95	0.95
Mojkovac	0.09	0.00	0.09
Nikšić	0.00	10.39	10.39
Petnjica	0.00	0.00	0.00
Plav	1.35	0.00	1.35
Plužine	0.04	0.00	0.04
Pljevlja	0.00	2.27	2.27
Podgorica	7.06	17.30	24.36
Rožaje	2.32	0.93	3.25
Šavnik	0.02	0.00	0.02
Tivat	2.74	7.91	10.65
Ulcinj	2.08	1.37	3.45
Žabljak	0.00	0.00	0.00
Tuzi	0.00	0.00	0.00
UKUPNO	37.52	77.12	114.64

Grafik 11 Odnos konsolidovanog unutrašnjeg i spoljnjeg duga lokalne samouprave

Stanje duga po osnovu garancija izdatih od strane jedinica lokalne samouprave na dan 31.12.2021. godine iznosi 5,16 miliona eura.

U nastavku slijedi tabela izdatih garancija lokalne samouprave:

Tabela 4 Pregled izdatih garancija lokalne samouprave:

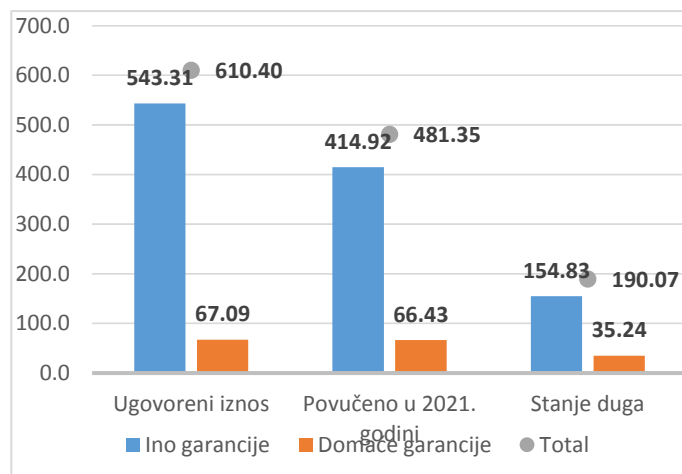
Opština	Kreditor	Zajmoprimac	Datum potpisivanja	Ugovoreni iznos	Povučeni iznos	Stanje duga
Berane	Prva banka CG AD Podgorica	DOO "Benergo"	Ugovor 14.08.2019. godine i Aneks 14.11.2019. godine	750.000,00	750.000,00	513.609,27
Budva	Investiciono razvojni fond Crne Gore	JP Komunalno stambeno Budva	17.12.2019	81.526,32	81.526,32	41.152,46
Danilovgrad	Investiciono razvojni fond Crne Gore	DOO Komunalno	15.05.2014	300.000,00	200.000,00	66.139,11
Podgorica	Kraljevina Španije - Vlada Crne Gore - Deponija DOO Podgorica	DOO Deponija Podgorica	04.06.2009.	3.396.641,30	3.396.641,30	679.328,59
Podgorica	Evropska investiciona banka	DOO Deponija Podgorica	25.07.2013	1.867.028,00	1.867.028,00	1.026.865,40
Podgorica	Investiciono razvojni fond Crne Gore	DOO "Vodovod i kanalizacija " Podgorica	20.06.2013	3.500.000,00	3.500.000,00	1.783.784,01
Podgorica	Investiciono razvojni fond Crne Gore	DOO "Vodovod i kanalizacija " Podgorica	28.12.2015	797.384,77	797.384,77	238.580,13
Podgorica	Investiciono razvojni fond Crne Gore	DOO "Vodovod i kanalizacija " Podgorica	28.12.2015	402.615,23	402.615,23	122.403,35
Podgorica	CKB banka AD Podgorica	DOO "Putevi" Podgorica	22.12.2021	1.568.160,00	810.000,00	648.000,00
Ulcinj	Lovćen banka AD	JP "Vodovod i kanalizacija " Ulcinj	14.10.2015	200.000,00	198.000,00	42.659,86
UKUPNO				12.863.355,62	12.003.195,62	5.162.522,18

5. Kretanje državnih garancija tokom 2021. godine

Grafik 12 Državne garancije u mil.

eura

Ugovoreni iznos izdatih državnih garancija na kraju 2021. godine iznosi oko 610,40 miliona eura, što je za oko 5,08 miliona eura više u odnosu na isti period 2020. godine. Od ovog iznosa, angažovana sredstva iznose oko 481,35 miliona eura. Stanje duga na kraju 2021. godine, po garancijama izdatim domaćim i ino kreditorima iznosi 190,07 miliona eura, što predstavlja 3,87% BDP-a. U odnosu da kraj 2020. godine, na kraju 2021. godine stanje duga po osnovu izdatih državnih garancija se smanjilo za 21,99 miliona eura.

Domaće garancije su uglavnom izdate u cilju podrške kompanijama za realizaciju kapitalnih projekata, za restrukturiranje i kao podrška realizaciji sanacionih planova lokalnih samouprava. Spoljne garancije su izdate za implementaciju raznih infrastrukturnih projekata, obezbjeđenje podrške razvoju malih i srednjih preduzeća, kao i u cilju podrške za restrukturiranje željezničke infrastrukture, modernizaciju aerodroma i energetskog sistema.

U toku 2021. godine Ministarstvo finansija i socijalnog staranja je u dva navrata (u januaru i u julu 2021. godine) izvršilo izmirenje obaveza Zajmoprimaca Crnogorske plovidbe AD Kotor i Barske plovidbe AD Bar, imajući u vidu da je za kreditne aranžmane pomenutih preduzeća Vlada Crne Gore izdala garanciju. S obzirom da pomenute kompanije nisu bile u mogućnosti da izmire svoje obaveze Exim Kina banka zatražila je od države kao garanta da izmiri obaveze za januarsku i julsku ratu 2021. godine, što je država izmirila u iznosu od cca 9,21 miliona USD u eurskoj protivvrijednosti na dan plaćanja. U 2021. godini nije bilo izdavanja novih garancija.

Angažovani/povučeni iznos garancija koje je Vlada Crne Gore izdala za zajmove kod inostranih kreditora iznosi oko 414,92 miliona eura, dok je stanje duga po istim 154,83 miliona eura ili 3,15% BDP-a. Aneks I

Angažovani iznos garancija koje je Vlada Crne Gore izdala za zajmove kod domaćih kreditora iznosi oko 66,43 miliona eura, dok stanje duga po istim na kraju 2021. godine iznosi 35,24 miliona eura ili 0,72% BDP-a. Aneks II

Aneks I Spoljne državne garancije u milionima eura

KREDITOR	ZAJMOPRIMAC	DATUM POTPISIVANJA	IZNOS (EUR)	Angažovani iznos u 2020	Stanje duga
Projekat Evropskih puteva	Monteput	17.05.2004.	24,00	24,00	10.81
Rekonstrukcija elektroenergetskog sistema	EPCG I CGES	15.08.2002.	11,00	8,02	1.70
Modernizacija aerodroma	JP Aerodromi Crne Gore	27.03.2004.	12,00	12,00	3.47
Mala i srednja preduzeća preko poslovnih banaka	Poslovne banke	02.07.2009.	90,00	90,00	2.21
Modernizacija željezničke infrastrukture	ZICG	03.01.2011.	7,00	7,00	5.92
Rekonstrukcija željezničke infrastrukture	ZICG	20/3/2017	20,00	14,00	14.00
Ukupno EIB I			164,00	155,02	38.10
Projekat izgradnje regionalnog vodovoda -južni krak faza I	JP Regionalni vodovod	09.11.2007.	8,00	8,00	1.92
Projekat izgradnje regionalnog vodovoda -južni krak faza II	JP Regionalni vodovod	16.05.2008.	7,00	7,00	
Projekat izgradnje regionalnog vodovoda -južni krak faza I Anex	JP Regionalni vodovod	10.07.2009	3,00	3,00	
Projekat obnove željezničke infrastrukture - Faza III	ZICG- III transa	06.04.2009.	4,00	4,00	1.63
Projekat obnove željezničke infrastrukture Faza III Anex	ZICG	12.10.2012.	10,00	10,00	5.57
Projekat hitne obnove željezničke infrastrukture 2	ZICG	11/12/2009	15,00	14.35	4.38
Projekat nabavke elektromotornih jedinica i dijagnostičke opreme	Zeljeznicki prevoz AD	8/11/2010	13,55	13.55	4.61
Kreditna linija za zaštitu depozita	Fond za zaštitu depozita	28/07/2020	50,00	0.00	0.00
Pljevlja Interkonektivni kabal	CGES	09.06.2014.	20,00	53.21	34.07
Postavljanje visoko naponskog kabla između Tivta i Pljevalja		30.12.2015.	40,00	0.00	0.00

Projekat izgradnje regionalnog vodovoda -južni krak faza I	JP Regionalni vodovod	26/12/2019	12,00	2.28	2.28
Ukupno EBRD II			182,55	115.39	54.46
EPCG - Piva	EPCG	28.12.2007.	16,00	14.51	1.51
EPCG - Zamjena filtera u TE Pljevlja i proširenje trafo stanica Podgorica-Ribarevine	EPCG I CGES	11.12.2008.	15,00	14.81	2.06
Interkonektivni kabal	CGES	08.05.2013.	25,00	22.79	7.52
Interkonektivni kabal-Luštica	CGES	26.12.2018	20,00	0.18	0.18
Rekonsstrukcija HE Perućica faza II	EPCG	11/10/2019	33,00	4.48	4.48
Ukupno KfW III			109,00	56.77	15.74
Nabavka i remont brodova	Crnogorska plovdba	26.01.2010.	41.82	41.82	14.64
Nabavka i remont brodova	Barska plovdba	29.01.2013.	40.94	40.94	31.39
Ukupno EXIM IV			82.76	82.76	46.02
Završetak pruge Podgorica - Nikšić	ZICG	12.12.2011.	5,00	4,98	1,00
Ukupno Ceska eksportna banka V			5,00	4,98	0.50
UKUPNO			543.31	414.92	154.83

Aneks II Domaće državne garancije u milionima eura

Kreditor/ Namjena	Zajmoprimac	Datum potpisivanja	Ugovoreni iznos	Angažovani iznos u 2019	Stanje duga
Kredit namijenjen uklanjanju industrijskog otpada (grita)	Jadransko brodogradilište a.d. Bijela	19.01.2012.	1,05	1,05	0,00
Za izgradnju stambene zgrade za prosvjetne radnike u Budvi	Stambena zadruga radnika prosvjete CG "Solidarno" Podgorica	20.07.2015.	6,60	6,60	5,28
Ukupno Crnogorska komercijalna banka AD I			7,65	7,65	5,28
Realizacija sanacionih planova jedinica lokalne samouprave	Jedinice lokalne samouprave	2015.god.	40,55	40,46	19,50
Ukupno realizacija sanacionih planova II			40,55	40,46	19,50
Refinansiranje kredita Abu Dhabi Fonda za razvoj	JP "Regionalni Vodovod Crnogorsko Primorje" – Budva	27.04.2017.	6,70	6,70	1,44
Za potrebe izmirenja obaveza prema Strabag AG	JP "Regionalni Vodovod Crnogorsko Primorje" – Budva	08.05.2019	5,00	5,00	3,86
Ukupno Erste Banka AD III			11,70	11,70	5,30
Za potrebe izmirenja obaveza prema Strabag AG	JP "Regionalni Vodovod Crnogorsko Primorje" – Budva	08.05.2019	5,00	5,00	3,86
Za izgradnju stambene zgrade za prosvjetne radnike u Budvi	Stambena zadruga radnika prosvjete CG "Solidarno" Podgorica	30.12.2021.	1,19	1,19	0,95
Za potrebe predfinansiranja projekata koji su od strane EU kroz prekogranične programe odobreni IPC Tehnopolis	Inovaciono-preduzetničkog centra Tehnopolis	29.09.2020.	1,00	0,42	0,34
Ukupno Prva Banka IV			7,19	6,62	5,16
UKUPNO I+II+III+IV			67,09	66,43	35,24